

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ
ТА СВІТОВА ПОЛІТИКА**

**Методичні рекомендації
до виконання курсової роботи
для студентів спеціальності
291 "Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії"
освітньої програми "Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії"
першого (бакалаврського) рівня**

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2023**

УДК 339.9+327(072.034)

C24

Укладачі: О. М. Кузь
Д. С. Коротков

Затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин, політичних наук і практичної філософії.

Протокол № 1 від 31.08.2022 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Міжнародні відносини та світова політика [Електронний ресурс] : методичні рекомендації до виконання курсової роботи для студентів спеціальності 291 "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії" освітньої програми "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії" першого (бакалаврського) рівня / уклад. О. М. Кузь, Д. С. Коротков. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. – 33 с.

Подано методичні рекомендації до виконання та захисту курсової роботи. Уміщено основні вимоги до обсягу, оформлення, структури та змісту розділів курсової роботи. Наведено можливу тематику робіт і список рекомендованої літератури.

Рекомендовано для студентів спеціальності 291 "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії" освітньої програми "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії" першого (бакалаврського) рівня.

УДК 339.9+327(072.034)

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2023

Вступ

На початку 90-х років ХХ ст. після розпаду Радянського Союзу і закінчення холодної війни міжнародні відносини та світова політика звільнилися з жорстких правил біполярної конфронтації, стали набагато більш динамічними, складними, різноманітними й асиметричними. У міжнародних відносинах розпадаються старі і з'являються нові, часом зовсім несподівані взаємозв'язки; виникають нові геополітичні вісі і вузли суперечностей; змінюються стратегічні парадигми. У результаті формується все більш щільне транснаціональне політичне й економічне середовище.

Поглиблення та динаміка процесів взаємозалежності і на глобальному, і на регіональному рівнях зумовлює зростання впливу міжнародного середовища, світової політики на внутрішньосуспільні процеси. Міжнародні відносини займали значне місце в житті держави, суспільства, людини упродовж усього історичного розвитку. З міжнародними відносинами пов'язане створення кордонів становлення політичних та соціальних інститутів, розвиток економіки, культури тощо. Вивчення навчальної дисципліни "Міжнародні відносини та світова політика" спрямоване на засвоєння тенденцій розвитку міжнародних відносин та напрямів зовнішньої політики країн світу; формування практичних навичок щодо аналізу подій у сучасних міжнародних відносинах.

Навчальна дисципліна "Міжнародні відносини та світова політика" є базовою навчальною дисципліною, яку вивчають студенти згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітнього рівня "бакалавр" спеціальності 291 "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії".

Водночас важливе значення має самостійна робота студента як один із напрямів удосконалення творчої діяльності щодо здобуття та закріплення теоретичних знань, формування наукового світогляду, набуття практичних умінь і навичок. Одним із видів самостійної роботи студента, передбаченим навчальним планом дисципліни "Міжнародні відносини та світова політика", є курсова робота. Виконання курсової роботи передбачає поглиблення і закріплення теоретичних знань та практичних навичок студентів у процесі вивчення цієї навчальної дисципліни. Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з навчальної дисципліни "Міжнародні відносини та світова політика" містять теоретичні та практичні основи щодо виконання курсової роботи.

Мета методичних рекомендацій – формування у студентів знань загальних основ, оволодіння методами самостійного дослідження, практичне застосування теоретичних знань для вирішення конкретних завдань у виконанні курсової роботи з навчальної дисципліни.

Згідно зі стандартом, основними **компетентностями**, якими студенти мають оволодіти після написання курсової роботи, є:

ЗК 3 – здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК 4 – знання та розуміння предметної області та професійної діяльності;

ЗК 5 – здатність працювати в міжнародному контексті;

ЗК 6 – здатність генерувати нові ідеї (креативність);

ЗК 7 – здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК 8 – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 12 – здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК 13 – здатність бути критичним і самокритичним;

СК 1 – здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій;

СК 2 – здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному;

СК 3 – здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях;

СК 4 – здатність вирішувати складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень;

СК 5 – здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав;

СК 7 – здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, а також місце в них України;

СК 9 – здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця у них окремих держав для вирішення складних спеціалізованих завдань і проблем;

СК 15. Здатність до розуміння базових політико-філософських і соціально-політичних категорій та концепцій, що описують природу політичної реальності.

Завдяки формуванню й розвитку цих компетентностей, студенти мають досягти таких **результатів навчання**:

РН 1 – знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин;

РН 07 – здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси;

РН 08 – збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій;

РН 09 – досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів і міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації;

РН 11 – здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні матеріали;

РН 17 – мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.

1. Порядок організації виконання та захисту курсової роботи

Курсова робота є досить складною формою самостійної, творчої, аналітичної роботи студента. Вона є засобом перевірки теоретичної і методичної підготовки здобувача вищої освіти, його вміння працювати зі спеціальною літературою, осмислювати та систематизувати зібраний матеріал, аналізувати та порівнювати різні погляди на процеси, що відбуваються у галузі міжнародних відносин, чітко висловлювати свою думку, робити обґрунтовані висновки, формулювати пропозиції та ін.

Підготовка до написання курсової роботи вирішує одночасно навчальне (автор виявляє рівень засвоєння поточного навчального матеріалу, ознайомлення з відповідною літературою) і дослідницьке (засвідчує вміння автора аналізувати, узагальнювати, робити висновки) завдання.

Курсова робота – це окремий заліковий кредит навчальної дисципліни, що оцінюють як самостійний вид навчальної діяльності студента. Обсяг часу на виконання та захист курсової роботи студентом – це частина часу на самостійну роботу студента в межах обсягу годин, що виокремлено на цю навчальну дисципліну за планом. Згідно з навчальним планом студенти виконують курсову роботу з навчальної дисципліни "Міжнародні відносини та світова політика". Курсову роботу виконують під керівництвом професора, доцента, старшого викладача або викладача кафедри міжнародних відносин, політичних наук і практичної філософії.

Для успішного виконання курсової роботи з навчальної дисципліни "Міжнародні відносини та світова політика" студент має чітко дотримуватися таких рекомендацій.

- Курсову роботу виконують у такій послідовності:
- визначення напряму дослідження;
- вибір теми курсової роботи;
- вивчення та опрацювання літератури за обраною темою;
- складання плану роботи;
- оброблення зібраного матеріалу та написання тексту роботи;
- оформлення курсової роботи;
- подання курсової роботи керівнику для рецензування;
- захист курсової роботи.

Визначення напряму дослідження. Під час вибору напряму дослідження доцільно користуватись запропонованим переліком тем, проте він не є обов'язковим і може бути уточненим або доповненим за бажанням студента та його наукового керівника.

Вибір теми курсової роботи. Виконання курсової роботи розпочинають із вибору студентом теми відповідно до переліку тем, затвердженого кафедрою міжнародних відносин, політичних наук і практичної філософії і погодження її з керівником курсової роботи.

Вивчення та опрацювання літератури за обраною темою. Головним завданням цього етапу є збір матеріалу відповідно до затвердженої теми. Для написання курсової роботи підбирають та вивчають літературні джерела, що є основою наукового дослідження, складають бібліографію. Під час вибору літератури слід урахувати, якою мірою дане джерело присвячене безпосередньо темі дослідження, розкриває й аналізує її зміст. Бажано використовувати джерела, видані останнім часом.

Складання плану курсової роботи. Після попереднього ознайомлення з літературними джерелами студент самостійно складає план курсової роботи, який містить: вступ, 2 розділи, що розкривають тему, висновки та додатки (за необхідності).

План повинен відповідати темі дослідження, мати чітку логіку поєднання теоретико-методичної, аналітичної та конструктивної частин. План обговорюють з науковим керівником, у разі необхідності корегують, а потім затверджують.

Оброблення зібраного матеріалу та написання тексту роботи. Згідно з планом шляхом систематизації та оброблення зібраних матеріалів формують текст курсової роботи, виконують розрахунки, ілюстративний матеріал (рисунок, таблиці), обґрунтовують пропозиції, формулюють висновки.

Текст курсової роботи має бути відредагованим, стилістично витриманим. Остаточне оформлення курсової роботи здійснюють відповідно до вимог, викладених у методичних рекомендаціях.

Підготовка до захисту курсової роботи. Згідно з регламентом студент зобов'язаний подати курсову роботу науковому керівникові на перевірку та для отримання відгуку у встановлений термін. У відгуку зазначають позитивні та негативні сторони курсової роботи, оцінюють ступінь самостійності формулювання основних положень і висновків, наявність елементів творчого пошуку і новизни, обсяг опрацьованої

інформації, дотримання вимог щодо змісту й оформлення роботи і роблять висновок про допуск до захисту.

У разі невідповідності курсової роботи вимогам цих рекомендацій робота має бути перероблена з урахуванням усіх зауважень. Повторно роботу подають з попереднім відгуком.

Порядок захисту курсової роботи. Час виступу не повинен перевищувати 8 хвилин, виступ має бути стислим та конкретним.

Захист курсової роботи розпочинають з доповіді, яка структурно складається з трьох частин:

- вступ – 2–3 хвилини (короткий зміст вступу в роботу – обґрунтування вибору теми, мета, завдання, методика дослідження);
- інформація про виконану роботу – 2–3 хвилини (послідовно за розділами основної частини – що автором самостійно здійснено, проаналізовано, розраховано тощо);
- презентація результатів дослідження, що складають предмет захисту, – 2–3 хвилини (висновки, тобто зміст висновку роботи).

Члени комісії можуть ставити запитання з метою визначення рівня опрацювання студентом обраної теми, вміння вести дискусію, обґрунтувати та відстоювати свою точку зору, чітко відповідати на поставлене запитання.

Теми курсових робіт

1. Європейське співтовариство – процес створення єдиного економічного, політичного та правового простору.
2. Проблема державного суверенітету в міжнародних відносинах.
3. Неурядові організації як впливовий актор сучасних міжнародних відносин
4. Участь України у світових інтеграційних процесах.
5. Міжнародно-інформаційний контекст антитерористичної боротьби у сучасних міжнародних відносинах.
6. Релігійні студії світової політики.
7. Демократія та права людини як інструмент "м'якої сили".
8. "Розумна сила" як поєднання "м'якої" та "жорсткої" сили в дипломатії.
9. Світова громадська думка: особливості функціонування та вплив на світову політику.

10. Інформаційна продукція та інформаційні послуги в контексті міжнародних відносин.
11. Суспільна думка у сфері міждержавних відносин: роль ООН та інших міжнародних урядових організацій.
12. Роль інформації у системі міжнародних відносин.
13. Проблема зростання питомої ваги та розширення меж можливостей неурядових суб'єктів світової громадської думки.
14. Освіта як чинник гармонізації міжнародних відносин.
15. Місце права та моралі у світовій політиці та міжнародних відносинах.
16. Міжнародно-політичні конотації дипломатії ЄС.
17. Природа міжнародних відносин: проблеми та труднощі виявлення.
18. Загальне та особливе у змісті закономірностей міжнародних відносин з позицій основних теоретичних парадигм.
19. Проблема моно-, бі-, багатопольярного розвитку світової спільноти.
20. Соціальні рухи: новий тип глобальних акторів.
21. Проблеми та перспективи глобальної демократії: виродження, відродження, трансформація.
22. Про структурний вимір системи міжнародних відносин.
23. Аналіз основних тенденцій міжнародних відносин, що стосуються перерозподілу ролей та взаємодії міжнародних акторів.
24. Місце транснаціональних компаній, транснаціональних банків у системі міжнародних відносин.
25. Особистість як міжнародний актор: теоретичний та конкретно-політичний статус.
26. Нові форми міжнародних конфліктів: причини появи, шляхи подолання.
27. Шляхи та можливості забезпечення інформаційної безпеки у сучасних міжнародних відносинах.
28. Зміна ролі війни та військової сили у сучасних умовах.
29. Інформаційні війни у політиці та бізнесі.
30. Явище міжнародного тероризму: причини його поширення і стратегії боротьби.
31. Роззброєння: сучасний стан, проблеми та підходи.

32. Проблема нерівномірності розвитку світу: причини нерівномірного розвитку, його наслідки та шляхи подолання відмінностей.
33. Міжнародна інтеграція. Сучасні теорії та практика інтеграційних процесів у сучасному світі.
34. Аналіз моделей та процесів формування геополітичного простору світу.
35. Геополітичне становище сучасної України та можливі сценарії зміни.
36. Проблема формування європейської архітектури безпеки.
37. Евристичні можливості конструктивізму щодо аналізу міжнародно-політичних процесів.
38. Публічна дипломатія як простір діяльності глобального громадянського суспільства.
39. Гендер як порядок денний міжнародних відносин.
40. Права ЛГБТ-спільноти на порядку денному світової політики.
41. Концепція прав людини як інструмент "м'якої сили" у міжнародних відносинах.
42. Неурядові організації США у просторі міжнародних відносин.
43. Взаємодія Україна-НАТО: контекст і перспективи.
44. Роль ОБСЄ в системі міжнародної безпеки.
45. Лісабонський договір: сутність та принципи.
46. НАТО та його роль у світовій політиці.
47. Гібридні війни у сучасних міжнародних відносинах.
48. Ганс Моргентау і формула парадоксів стратегії ядерних держав – минуле чи майбутнє міжнародних відносин?
49. Фігура України на геополітичній шахівниці Європи.
50. Концепція "мондіалізму": сутність та перспективи.
51. Україна та ЄС: співпраця та проблеми у XXI столітті.
52. Моделі та типології міжнародного порядку.
53. Основні риси нового світового порядку (А. Слотер, Г. Кіссинджер).
54. Транснаціональні відносини та світова політика.
55. Військовий і силовий потенціали як головний вимір великодержавності. Великі держави і локальні конфлікти.
56. Геоeкономіка як основа зовнішньої діяльності держави.
57. Вестфальська система як засадницький принцип легітимізації міжнародних відносин.

58. Характеристика світових інформаційно-аналітичних центрів.
59. Формування іміджу України у європейському масмедійному просторі.
60. Інтернет-дипломатія: сучасні тенденції.
61. Процес становлення США як світової геополітичної держави: від "Доктрини Монро" до "широкої експансії" ХХ ст.
62. Інформаційна складова світового лідерства США після завершення холодної війни.
63. Сучасні інформаційні інструменти формування бренду країни у структурі зовнішньої політики.
64. Порівняльний аналіз і рейтинги потенціалів сили та впливу країн і регіонів.
65. Методології оцінок ризиків країни провідними світовими рейтинговими агентствами.
66. Мода і шоу-бізнес як інструменти "м'якої сили".
67. Феномен популізму: міжнародно-політичний контекст.
68. "Велика сімка", "Велика вісімка" і "Велика двадцятка": формування геополітичного простору.
69. Використання технологій лобізму для просування інтересів держави на міжнародній арені.
70. Іміджмейкінг у міжнародних відносинах.
71. Геополітична концепція "зіткнення цивілізацій" Самуеля Гантінгтона: сучасне трактування.
72. Геополітичні інтереси США в Європі.
73. Теорія Гартленду як концепт сучасних міжнародних відносин.
74. Цивілізаційні та соціокультурні протиріччя та їх вплив на трансформацію міжнародних відносин.
75. Військово-дипломатичні та стратегічні ігри: основні кейси.
76. Форсайт міжнародних відносин.
77. Доктринальні установки НАТО в епоху глобалізації.
78. Політична стратегія НАТО у постбіполярний період.
79. Національна, етнічна та / або релігійна ідентичність у світовій політиці.
80. Етнокультурні конфлікти у сучасному світі: міжнародно-політичний вимір.
81. Класичні парадигми теорії міжнародних відносин (окремо – лібералізм, реалізм, марксизм, світ-системна теорія, конструктивізм).

82. Метод *case study* у вивченні міжнародних процесів.
83. "Третя хвиля" демократизації щодо аналізу міжнародних процесів: можливості, проблеми та протиріччя.
84. Телурократія як геополітична метафора.
85. Таласократія як геополітична метафора.
86. Пакт Бріана – Келлога: заборона війни.
87. Ліга Націй як суб'єкт світової політики за доби *Interbellum*.
88. Конвенція Монтре (1936 р.): Турція як геополітичний гравець.
89. Мюнхенська угода (змова): доля малих держав на "великій шахівниці".
90. Ялтинська конференція (1945 р.): воля переможців як початок міжнародного права.
91. Північноатлантичний договір як суб'єкт світової політики.
92. Теорія атлантизму та світова політика.
93. Концепція "Великої гри": витоки російсько-британського суперництва.
94. Теорія Гартленду як робоча схема світового порядку.
95. Теорія Римленду та сучасна світова політика.
96. "Велика держава" як концепт.
97. "Велика двадцятка" (G-20) як фрейм багатополлярності.
98. "Велика сімка" (G-7) та світовий порядок.
99. "Теорія трьох світів" Мао Цзедуна.
100. Криза системи міжнародної безпеки: *Ukrainian case-study*.
101. Концепт "Європи": політико-географічний та міжнародно-політичний контексти.
102. Феномен *think tank* у світовій політиці.

2. Зміст і структура курсової роботи

Загальний обсяг курсової роботи має складати 30 — 35 сторінок (без додатків) формату А4 друкованого тексту. Курсова робота має містити:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- основну частину (2 розділи);
- висновки;

список використаних джерел;
додатки.

Курсова робота має органічно поєднувати теоретико-методичну та аналітично-проектну частини. Рекомендовано дотримуватися такої структури курсової роботи (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Типова структура та зміст розділів курсової роботи

Розділи курсової роботи	Рекомендований обсяг сторінок
Вступ	2 стор.
1. Теоретико-методичні основи аналізу міжнародних відносин та світової політики за обраною темою (теоретико-методична частина).	10 – 12 стор.
1.1. Понятійний апарат.	3 – 4 стор.
1.2. Класифікація ознак за темою / Основні чинники, які впливають на категорії обраної теми.	3 – 4 стор.
1.3. Світовий досвід вирішення проблемних питань	3 – 4 стор.
2. Проведення аналізу міжнародних відносин за обраною темою (аналітична частина).	10 – 12 стор.
2.1. Опис вихідної інформації обраної країни.	3 – 4 стор.
2.2. Аналіз ключових питань за обраною темою.	3 – 4 стор.
2.3. Розроблення рекомендацій щодо покращення ситуації в обраній країні	3 – 4 стор.
Висновки	2 стор.
Список використаних джерел	Не менше 25 джерел
Додатки	–

Титульний аркуш

Титульний аркуш курсової роботи оформлюють за встановленою формою (додаток А).

Зміст

Є основою курсової роботи, його студент складає самостійно, але обов'язково погоджує з керівником курсової роботи. Зміст розташовують після титульного аркуша з нової сторінки. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів та підрозділів. Зміст окремих

розділів визначається темою курсової роботи. Зміст відображає послідовність розташування складових частин курсової роботи: вступу, назви всіх розділів і підрозділів, висновків, бібліографічного списку, додатків. Назви розділів і підрозділів мають бути стислими і зрозумілими, літературно грамотними, тісно пов'язаними з назвою роботи, але не повторювати її. У змісті вказують номер сторінки, з якої починають викладення кожної частини (додаток Б).

Вступ

Обсяг 1–2 сторінки. У вступі обґрунтовують *актуальність обраної теми, визначають мету і завдання роботи, об'єкт і предмет дослідження, аналізують ступінь вивчення проблеми в літературних джерелах, вказують використані методи та інформаційну базу дослідження, розкривають структуру роботи.*

Обґрунтування актуальності обраної теми – початковий етап будь-якого дослідження. Висвітлення актуальності має бути небагатослівним: достатньо показати головне – сутність проблемної ситуації, що визначає актуальність теми.

Від доведення актуальності обраної теми логічно перейти до формулювання *мети* дослідження, а також вказати на конкретні завдання, які належить вирішити відповідно до цієї мети.

Формулювання завдань наводять у вигляді перерахування: вивчити ..., дослідити ..., проаналізувати ..., охарактеризувати ..., встановити ..., виявити ..., визначити ... та ін. Завдання мають відображати зміст розділів або підрозділів курсової роботи.

Методи дослідження. Слід перерахувати методи, які використовувалися для досягнення поставленої в роботі мети. Методи розподіляють на загальнонаукові й спеціальні. Загальнонауковими методами є аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, дедукції й індукції, системний аналіз тощо. До спеціальних методів належать: соціологічний, історичний, структурно-функціональний, системний, біхевіористичний та інші методи.

Перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме буде досліджено за допомогою того або іншого методу. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Вступ також має містити визначення *об'єкта* та *предмета* дослідження.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію.

Предмет наукового дослідження знаходиться в межах об'єкта і відображає лише суттєві зв'язки та відносини, властивості, аспекти, функції, що є головним для конкретного дослідження. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносять між собою як загальне і часткове.

Ступінь вивчення проблеми – це коротка характеристика раніше виконаних досліджень з даної тематики. Тут слід перерахувати зарубіжних та вітчизняних авторів, що займались або займаються цією проблематикою, оцінити якість і глибину їх розробок, коротко викласти різні точки зору і підходи до вирішення того або іншого питання, пропозиції окремих авторів, а також виказати своє ставлення до вирішення проблеми, зазначивши правильне обґрунтоване її рішення.

Методика – це спосіб, алгоритм виконання дослідження. Зазвичай вона запозичена у певного науковця/науковців ("робота виконувалася аналогічно ..."), але може бути розроблена самостійно.

У *характеристиці використаних джерел* слід зазначити базові навчальні та наукові видання, законодавчі акти, довідники, статті, звіти, розділити їх за важливістю, якістю інформації, оригінальності викладення, глибиною розробок.

Завершується вступ стандартною фразою: "Робота складається зі вступу, N розділів, висновків; містить N сторінок тексту, N рисунків, N таблиць, N додатків. Список джерел включає N найменувань літератури".

Основна частина

Перший розділ (10 – 12 сторінок) має бути *теоретико-методичним* і становити основу для дослідження конкретної тематики.

Теоретична частина повинна точно відповідати темі курсової роботи та повністю розкривати її зміст. Для цього слід провести критичний теоретичний аналіз значної кількості літературних джерел з обов'язковим посиланням на них, присвячених дослідженню поставленої в роботі проблеми (мети). У першому розділі формулюють проблематику дослідження, досліджують всі точки зору, обґрунтовують і розкривають методи дослідження. У цьому розділі має бути показано, які існують теоретичні підходи до вивчення окресленої проблеми, визначені методи, найприйнятніші для її вирішення.

Аналітична частина. У другому розділі (10 – 12 сторінок) курсової роботи проводять аналіз проблематики міжнародних відносин і світової політики за обраною темою. Аналіз ключових питань за обраною темою. Розроблення рекомендацій щодо покращення ситуації в обраній країні.

Метою проведення комплексного аналізу проблемних ситуацій у міжнародних відносинах є формування у студента компетентного підходу до проведення аналітичних досліджень.

За підсумками проведених аналітичних досліджень необхідно зробити обґрунтовані висновки та пропозиції щодо покращення ситуації в обраній країні.

Важливою складовою проведення поглибленого аналізу за обраною темою є всебічний розгляд та оцінювання ступеня вирішення досліджуваних проблем у міжнародно-політичній сфері.

Обов'язковою є власне оцінювання автора щодо виявлених тенденцій та обґрунтування висновків і пропозицій, спрямованих на вирішення проблемних питань аналізу міжнародних проблем світової політики за темою дослідження.

Виконання цього розділу сприяє формуванню компетентностей аналітичного напрямку. Зміст і структура аналітичної частини роботи залежать від теми й основних завдань дослідження.

Під час виконання аналітичної частини курсової роботи обов'язковим є посилання на офіційні інформаційні джерела, робота з вебсайтами міжнародних урядових і неурядових організацій, Міністерств закордонних справ різних країн, які є інформаційною основою діяльності таких компаній.

Можна додати схеми, графіки, рейтинги тощо. Студент повинен продемонструвати свої знання та вміння не тільки проаналізувавши конкретну проблему, але й ретельно розкрити найбільш прийнятні шляхи її вирішення для конкретної міжнародної проблематичної ситуації.

Кожен розділ роботи має завершуватись чіткими висновками, що містять коротку сутність отриманих результатів, їхню практичну цінність.

Розділи потрібно поділяти на підрозділи. Кожний розділ і підрозділ має містити закінчену інформацію, завершуватись логічними та чіткими висновками. Студент повинен дотримуватися принципу академічної доброчесності та своїми словами викладати матеріал. Не допускають переписування, запозичення з інших публікацій без посилання на джерело.

Висновки

Обсяг – 2 сторінки. Загальні висновки розташовують безпосередньо після викладення сутності роботи, починаючи з нової сторінки. У висновках наводять оцінювання одержаних результатів дослідження (наукову, практичну, соціальну цінність). Ця частина містить висновки автора стосовно сутності проблеми, питань, що розглядались у роботі, можливих галузей використання здобутих результатів роботи. Текст висновків доцільно розподіляти на пункти. У такому випадку кількість пунктів повинна відповідати кількості завдань, окреслених у вступі. Висновки повинні узгоджуватись із поставленими завданнями.

Висновки і пропозиції мають бути сформульовані в тезовій формі чітко, ясно, зрозуміло; відображати зміст роботи, її теоретичне і практичне значення. Кваліфіковано кожний пункт висновків складається з двох логічних частин – твердження ("визначено ...") і доказу ("оскільки ...", "на підставі ...").

Список використаних джерел

Наукове дослідження завершують списком використаних джерел, який починають з нової сторінки після висновків. Спершу записують джерела, які видані кирилицею, потім – латиницею. Отже, основна вимога до укладання списку використаних джерел – це однотипне оформлення та дотримання чинного державного стандарту бібліографічного опису документів і друкованих творів.

Відповідно до обраної теми студент здійснює пошук, систематизацію і ретроспективний аналіз джерел науково-методичної інформації, а саме: монографій, авторефератів дисертацій, підручників і посібників, публікацій у періодичних професійних виданнях, реферативних журналах, інформація з мережі "Інтернет".

Огляд літератури має продемонструвати вміння студента працювати зі спеціальною літературою, систематизувати джерела, критично їх розглядати, виокремлювати суттєве, оцінювати зроблене раніше іншими дослідниками, визначати головне в сучасному стані вивчення теми.

До списку використаної літератури треба додавати тільки ті, які цитують або згадують у курсовій роботі. Список використаних у курсовій роботі джерел має становити не менше 25-ти найменувань (додаток В).

Додатки

У додатки виносять громіздкі таблиці допоміжного характеру, блок-схеми, зразки форм, таблиць тощо.

Під час виконання завдання необхідно дотримуватися нормативно встановлених правил оформлення тексту, таблиць, формул, схем, рисунків.

Текст у курсовій роботі має бути викладеним у *науковому стилі*. Науковий стиль характеризують такі складники: змістовна логічність, цілісність, об'єктивність, лаконічність, ясність, зрозумілість, завершеність, доказовість суджень.

Науковий стиль також передбачає вживання в тексті наукової термінології. Текст викладають від третьої особи, наприклад: *вважаємо, на думку автора*.

Найважливішими засобами логічного зв'язку є спеціальні функціонально-синтаксичні конструкції, що вказують на послідовність розвитку думки. Наприклад, для відображення причинно-наслідкових зв'язків слід використовувати такі висловлювання: *тому; відповідно до чого; внаслідок того, що; у зв'язку з тим, що; крім цього* та ін.

Для переходу до іншої думки доцільно використовувати висловлювання: *перш ніж вказати на; слід розглянути* та ін.

Висновки, переважно, починають так: *таким чином; отже; проведено дослідження дозволило дійти таких висновків; раніше зазначене дозволяє констатувати, що ...; дослідження засвідчило, що; узагальнюючи, слід визначити ...* та ін.

Характерними для наукового стилю є речення із чіткими синтаксичними зв'язками, наприклад: *відповідно до; згідно з; у результаті; зважаючи на ...; порівняно з ...* та ін.

Обов'язковою вимогою об'єктивності викладення матеріалу є джерело, на яке посилається студент. У цьому випадку слід вживати такі слова й словосполучення, як: *на думку ...; за такими даними* та ін.

Науковий стиль передбачає також широке використання пасивних конструкцій, наприклад: *з'ясовано необхідні умови; розглянуто; проаналізовано, обґрунтовано* та ін.

Типовими елементами мовностилістичного оформлення курсової роботи є також такі конструкції:

"Актуальність дослідження визначається ..."

"Аналіз праць із питань ... [5; 8; 17], засвідчив, що ..."

"Мета дослідження полягає у ..."

"Завдання дослідження зумовлені його метою і передбачають: охарактеризувати ...; визначити ...; виокремити ... дослідити ...; з'ясувати ..."

"Поставлена мета передбачає вирішення таких завдань ...".

"У роботі застосовано такі методи ...".

"Практичне значення дослідження полягає у ...".

"Дослідження ... показало (продемонструвало, засвідчило), що ...".

"Результати дослідження засвідчили, що ...".

"На підставі аналізу досягнень ...".

"Результати порівняльного аналізу засвідчили, що...".

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити *цитати*. До того ж необхідно дотримуватися загальних вимог до цитування й посилання:

1) кожен цитату або неавторську інформацію обов'язково супроводжують посиланням на джерело. Текст цитати оформлюють лапками й наводять у граматичній формі джерела цитування, зі збереженням особливостей авторського написання, а посилання на джерело цитування в тексті роботи оформлюють таким чином: [4, с. 93], де 4 – номер джерела посилання, 93 – номер сторінки наведеної цитати. Номери сторінок, на які є посилання в курсовій роботі, наводять й тоді, якщо використовують матеріали джерел, які мають велику кількість сторінок;

2) цитування має бути повним, без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців під час цитування допускають й позначають трьома крапками;

3) посилання на джерела без цитування в тексті курсової роботи оформлюють згідно з їхнім переліком у квадратних дужках без зазначення сторінок, наприклад, коли є посилання на багато джерел – "... висвітлені в працях видатних вітчизняних учених ... [2 – 6]", або [3; 15], на одне джерело – [5];

4) посилання на ілюстрації, таблиці або формули, використані в дослідженні, вказують відповідно до їхнього порядкового номера.

Наприклад: "рис. 1.1", "див. табл. 1.1" тощо.

За наявності у студента власних публікацій, слід давати посилання на них в основному тексті.

3. Правила оформлення курсової роботи

Загальні вимоги до оформлення курсової роботи

Курсову роботу оформляють за допомогою комп'ютера – текст друкують з одного боку аркуша паперу стандартного формату А4 до тридцяти рядків на сторінці. Абзацний відступ має бути однаковим по всій роботі й дорівнювати 5 знакам (приблизно 1,25 см), вирівнювання основного тексту – по ширині.

Шрифт друку повинен бути чітким, рядок – чорного кольору середньої жирності. Під час комп'ютерного набору тексту слід використовувати гарнітуру шрифту Times New Roman, кегель 14. Міжрядковий інтервал – множник 1,3. Під час оформлення таблиць та рисунків допускають використання 12 розміру шрифту. Міжрядковий інтервал у таблиці може бути від 1,1 до 1,3.

Текст курсової роботи має бути надрукований з обов'язковим дотриманням таких відступів від краю аркуша: лівий – 25 мм, правий – 10 мм, верхній та нижній – 20 мм.

Під час виконання робіт необхідно дотримувати рівномірну щільність, контрастність і чіткість зображення по всій роботі. У роботі повинні бути чіткі лінії, літери, цифри та інші знаки. Усі лінії, літери, цифри і знаки повинні бути однаково чорними по всій роботі.

Окремі слова, формули, знаки, що вписують у текст, повинні бути чорного кольору, щільність вписаного тексту повинна бути максимально наближеною до щільності основного тексту.

Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, ілюстрацій, таблиць, формул подають арабськими цифрами.

Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті на відстані 10 мм від верхнього та правого країв аркуша без крапки в кінці.

Нумерувати сторінки починають з другої сторінки роботи.

Нумерація повинна бути на сторінках альбомного та книжкового формату. На додатках також проставляють нумерацію сторінок.

Заголовки

Текст основної частини курсової роботи розподіляють на розділи та підрозділи. Кожний розділ починають номером та назвою.

Заголовки структурних частин роботи "ЗМІСТ", "ВСТУП", "ВИСНОВКИ", "СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ", "ДОДАТКИ" друкують великими літерами симетрично до тексту. Кожну структурну частину курсової роботи (вступ, розділи, висновки, список використаних джерел, додатки) треба починати з нової сторінки.

Заголовки розділів і підрозділів варто починати з абзацного відступу, не підкреслюючи, без крапки наприкінці (рис. 3.1). Заголовки розділів слід писати великими літерами, підрозділів – друкують маленькими літерами (окрім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять.

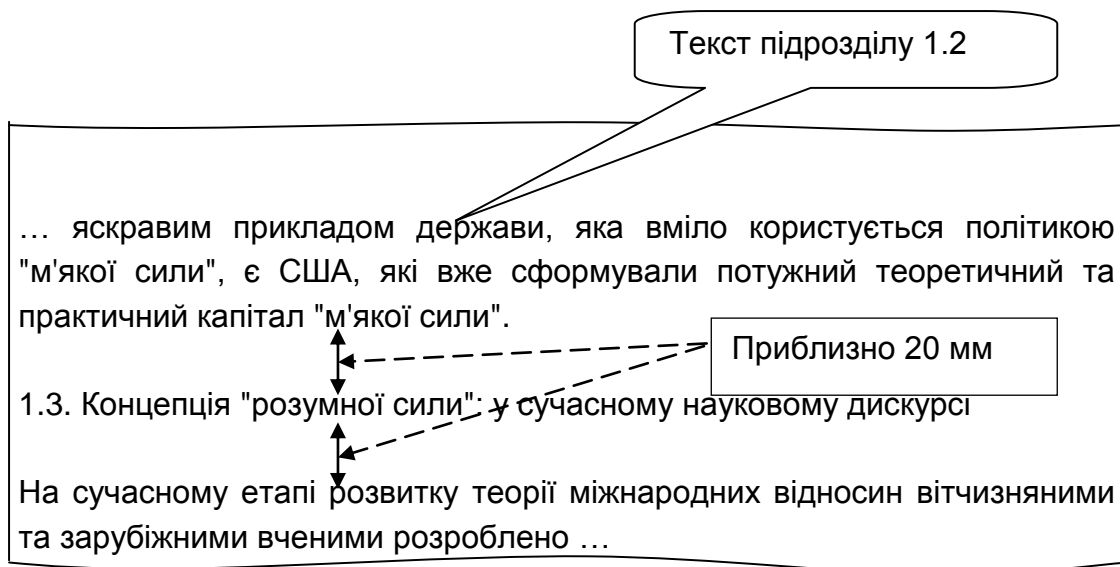

Рис. 3.1. Наочне подання вимог щодо оформлення підрозділів курсової роботи

Відстань між заголовком (розділів, підрозділів), попереднім та подальшим текстом повинна бути в межах 20 мм (див. рис. 3.1), однакова по всій роботі. Після заголовку підрозділу на сторінці (в кінці сторінки) повинно бути не менш 3–4 рядків.

Ілюстрації та таблиці

Ілюстрації та таблиці необхідно подавати в курсовій роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації позначають словом "Рис." і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках.

Таблицю варто розташовувати безпосередньо після тексту, в якому її згадують вперше, або на наступній сторінці, якщо таблиця доволі

завелика для її вбудовування в структуру тексту на тій же самій сторінці. На всі таблиці повинні бути посилання в тексті.

Таблиці нумерують арабськими цифрами послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком розміщують напис "Таблиця" із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, наприклад: "Таблиця 1.2" (друга таблиця першого розділу). Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею симетрично до тексту. Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких.

Якщо таблицю треба переносити на наступний аркуш, то слід писати на наступному аркуші "Закінчення таблиці 2.1" (а далі подати таблицю).

Відстань між текстом та таблицею (перед і після неї) має дорівнювати 1 рядок (1 см) (рис. 3.2).

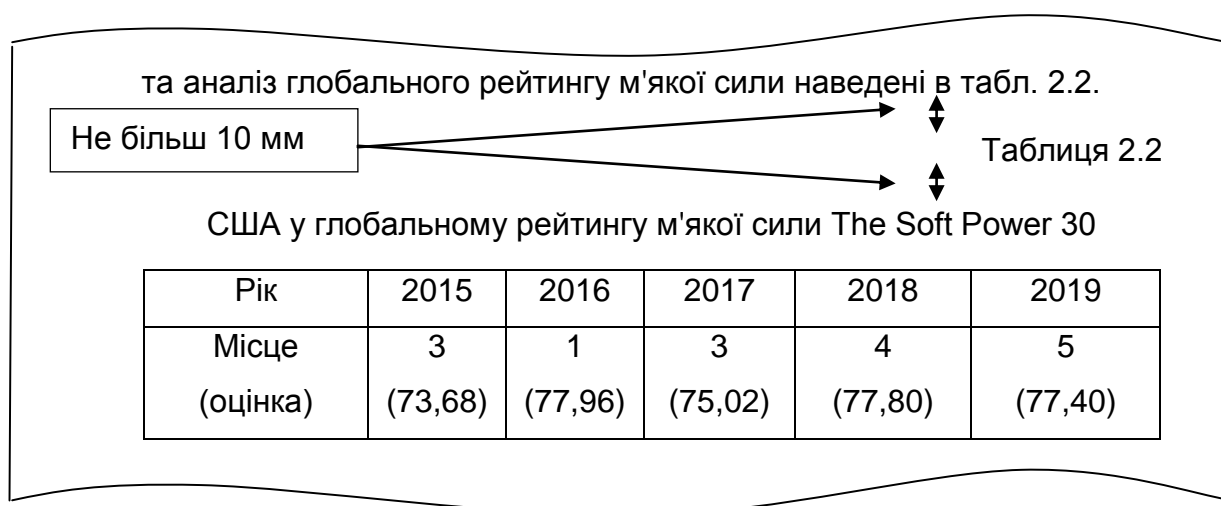

Рис. 3.2. Наочне подання оформлення таблиць у курсовій роботі

Посилання

Під час написання курсової роботи студент повинен давати посилання на джерела та матеріали, що наведені в роботі. Посилання дають змогу перевірити достовірність відомостей.

Посилання в тексті курсової роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за списком літератури, виокремленим двома квадратними дужками, наприклад, "... у працях [1 – 7] ..." або "... у роботі [5, с. 87] ...", або просто вказати номер джерела біля запозиченого тексту [25].

Під час посилань на розділи, підрозділи, пункти, підпункти, ілюстрації, таблиці, формули, рівняння або додатки зазначають їхні номери. Наприклад:

"... у розділі 2 ..."

"... відповідно до підрозділу 2.3 ..."

"... на рис. 1.5 ..."

"... у табл. 3.2 ..."

"... згідно з табл. 3.2 ..." або "... виходячи із табл. 3.2 ..."

"... (див. табл. 3.2) ..." "..." за формулою (3.5) ..."

"... у рівняннях (1.9) – (1.12) ..."

"... у додатку Б ..." або "... (додаток Б)."

Список використаних джерел

Список, який містить інформаційні джерела і спеціальну літературу, варто оформлювати у такому порядку:

- україномовні та інші, написані кирилицею, найменування;
- англomовні або інші, написані латиницею;
- інтернет-ресурси (вебсайти) – україномовні та інші, написані кирилицею;
- інтернет-ресурси (вебсайти) – англomовні або інші, написані латиницею.

Бібліографічні записи розташовують за алфавітом авторів та заголовків робіт (якщо автора не вказано, або авторів більше трьох):

розміщення бібліографічних записів у разі збігу першого слова назви – за алфавітом другого слова і т. д.;

розміщення праць одного автора – за алфавітом першого слова назви окремих творів;

розміщення праць авторів з однаковими прізвищами – за алфавітом ініціалів авторів;

у разі збігу прізвищ та ініціалів авторів – за алфавітом праць.

Кожну позицію слід оформлювати згідно з державним стандартом ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 "Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання".

Нумерувати позиції слід арабськими цифрами з крапкою. У списку має бути не менше 30 позицій.

Додатки

Усі додатки треба розміщувати після списку використаних джерел і літератури у порядку посилань на них у тексті. Перед додатками повинен бути чистий аркуш із одним словом посередині "ДОДАТКИ".

Кожен додаток знаходиться на окремій сторінці, повинен мати заголовок і слово "Додаток" над заголовком з великою однією літерою (окрім Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь), наприклад, "Додаток Б".

Усі додатки також повинні мати номери сторінок.

Посилаючись на конкретні додатки, пишетьь "... на рис. А.1 ...", "... на рис. В.1 ..." тощо.

Наводячи у додатках копію документа, перед нею слід залишати аркуш з написом "ДОДАТОК _" і його назву в центрі й посередині. У правому верхньому куті варто ставити порядковий номер сторінки.

Оцінювання результатів та виконання курсової роботи

Члени комісії оцінюють курсову роботу після її захисту студентом за 100-бальною та національною шкалою оцінок.

Рейтингова оцінка курсової роботи має формальний та змістовний критерії. До формальних критеріїв належать: дотримання термінів здачі завершеної роботи, правильність оформлення, грамотність структурування роботи, наявність посилань, наявність ілюстративного матеріалу, використання сучасної літератури та ін. Оцінка за формальними критеріями не перевищує 30 балів із 100 можливих.

До змістовних критеріїв належать: актуальність теми, збалансованість розділів роботи, правильність формулювань цілей і завдань дослідження, відповідність змісту заявленої теми, ступінь самостійності, наявність елементів наукової новизни, практична цінність роботи, знання новітньої літератури тощо. Оцінка за змістовним критерієм не перевищує 50 балів зі 100 можливих.

Окремо оцінюють захист роботи та вміння студента подати матеріал, його ораторське мистецтво, володіння термінологією в усному мовленні, вміння переконувати, давати відповіді на запитання за темою роботи тощо. Оцінка за захист не перевищує 20 балів. Якщо студент за курсову роботу набирає менше 50 балів, то курсову роботу не зараховують.

Критерії оцінки курсової роботи наведено в табл. 3.1.

Структура оцінки курсової роботи

Критерії оцінювання курсової роботи	Бали
Повне оформлення роботи	5
Вміння шукати необхідну інформацію (літературу)	10
Актуальність теми та оригінальність виконання	10
Самооцінка ступеня досягнення мети	10
Правильність і доречність використання методів та інформації	10
Практична значущість отриманих результатів	10
Логічність, вміння узагальнювати й робити висновки	10
Використання програмного забезпечення	10
Компонент своєчасності	10
Захист курсової роботи	15
Підсумковий рейтинговий бал з курсової роботи	100

Підсумкову оцінку з курсової роботи згідно з "Методикою переведення показників успішності знань студентів університету в систему оцінювання за шкалою ECTS" конвертують у підсумкову оцінку за шкалою ECTS (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Переведення показників успішності знань студентів у систему оцінювання за шкалою ECTS

100-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою та шкалою ECTS	ECTS
90 – 100	відмінно	A
82 – 89		
74 – 81	добре	B
64 – 73		C
60 – 63	задовільно	D
		E
1 – 59	незадовільно	FX

Конфлікти, що виникли між учасниками освітнього процесу під час підготовки та захисту курсової роботи вирішують відповідно до Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій у ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Рекомендована література

Основна

1. Міжнародні відносини та світова політика [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О. М. Кузь, Д. С. Коротков, Д. Ю. Михайличенко, О. В. Бровко ; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 200 с.

Додаткова

2. Бжезінський З. Велика шахівниця / З. Бжезінський ; пер. з англ. О. Фешовець. – Харків : Ранок : Фабула, 2018. – 288 с.

3. Зовнішня політика та національна безпека : навч. посіб. / Г. П. Ситник, Д. В. Неліпа, М. Г. Орел. – Київ : ФОП "Кравченко Я. О.", 2021. – 243 с.

4. Капітоненко М. Теорія міжнародних відносин / М. Капітоненко. – Чернівці : Книги-XXI, 2019. – 272 с.

5. Лісовська Ю. П. Політика міжнародних відносин: проблеми та перспективи : навч. посіб. / Ю. П. Лісовська, П. М. Лісовський. – Київ : Ун-т "Україна", 2021. – 350 с.

6. Лісовський П. М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація : навч. посіб. / П. М. Лісовський. – Київ : Кондор, 2019. – 156 с.

7. Міжнародні відносини та світова політика : навч. посіб. / М. П. Требін, Л. М. Герасіна, В. Л. Потрібна та ін. – Харків : Право, 2016. – 540 с.

8. Міжнародні системи та глобальний розвиток : підручник / В. А. Манжола, О. А. Коппель, М. Г. Капітоненко та ін. – Київ : Знання, 2014. – 526 с.

9. Шергін С. О. Політологія міжнародних відносин : навч. посіб. / С. О. Шергін. – Київ : Центр учбової літератури, 2020. – 256 с.

10. Baylis J. The globalization of world politics : an introduction to international relations / J. Baylis. – Seventh edition – Oxford, United Kingdom ; New York : Oxford University Press, 2017. – 610 p.

11. Morgenthau H. J. Politics Among Nations: The Struggle for Power and Peace / H. J. Morgenthau. – Fifth Edition, Revised. – N.Y. : Alfred A. Knopf, 1978. – 653 p.

Інформаційні ресурси

12. Глобальна та національна безпека : підручник [Електронний ресурс] / авт. кол. : В. І. Абрамов, Г. П. Ситник, В. Ф. Смолянчук та ін. – Київ : НАДУ, 2016. – 784 с. – Режим доступу : <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/11/Navchalniy-posibnik-GPNB.pdf>.

13. Міжнародні відносини та світова політика : підручник [Електронний ресурс] / В. А. Манжола, В. Ю. Крушинський, С. П. Галака та ін. – Київ : Знання, 2014. – 662 с. – Режим доступу : <http://194.44.152.155/elib/local/sk804244.pdf>.

14. Троян С. Сучасні міжнародні відносини: основні тенденції еволюції [Електронний ресурс] / С. Троян. – Режим доступу : http://vmv.kyvu.edu.ua/v/08/troyan_ss.htm.

Додатки

Додаток А

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Кафедра міжнародних відносин, політичних наук і практичної філософії

КУРСОВА РОБОТА

з навчальної дисципліни "Міжнародні відносини та світова політика"
на тему " _____ "

Студента 2 курсу, групи 6.01.291.10.20.1
спеціальності "Міжнародні відносини,
суспільні комунікації регіональні студії"
Шевченка А. В.

Керівник:

_____ докт. філософ. наук, проф. Кузь О. М.

Члени комісії:

докт. філософ. наук, проф. Кузь О. М.

канд. політ. наук, доцент Коротков Д. С.

Національна шкала _____

Кількість балів _____ Оцінка ECTS _____

Харків, 2023

План курсової роботи (приклад)

Тема "Концепт примусу в контексті міжнародних відносин"

ЗМІСТ

ВСТУП.....	2
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИВЧЕННЯ КОНЦЕПТУ ПРИМУСУ В МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ.....	4
1.1. Презентація концепту примусу в поглядах політичних реалістів.....	8
1.2. Інтерпретація примусу політичними ідеалістами.....	12
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТРАТЕГІЙ ПРИМУСУ В СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ УМОВАХ.....	13
2.1. Функціональна система застосування примусу.....	13
2.2. Актори й тактика політики примусу.....	18
ВИСНОВКИ.....	25
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	27

Приклади оформлення використаних джерел

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
Книги: Один автор	<p>1. Довгаль О. А. Протекціонізм і лібералізм у процесі глобалізації світової економіки / О. А. Довгаль. – Харків : Вид-во НУА, 2004. – 319 с.</p> <p>2. Вебер М. Протестантська етика і дух капіталізму / М. Вебер ; пер. з нім. О. Погорілого. – Київ : Основи, 1994. – 261 с.</p> <p>3. Aron R. Paix et guerre entre les nations / R. Aron. – Paris : Calmann-Lévy, 1984. – 794 p.</p>
Два автори	<p>1. Кузь О. М. Геополітика : конспект лекцій / О. М. Кузь, Д. С. Коротков. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2008. – 184 с.</p> <p>2. Keohane R. O. Power and Interdependence: World Politics in Transition / R. O. Keohane, J. S. Nye. – Boston : Little, Brown and Company, 1977. – 273 p.</p>
Три автори	Манжола В. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980 – 2000 рр.) / В. Манжола, І. Коміренко, Л. Гайдуков. – Київ : Либідь, 2001. – 624 с.
Чотири автори та більше	Міжнародні економічні відносини: практикум : навч. посіб. для студ. екон. напрямів / [О. І. Шнирков та ін.] ; за ред. проф. О. І. Шниркова. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 183 с.
Монографії	<p>1. Степико М. Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування : монографія / М. Т. Степико. – Київ : НІСД, 2011. – 336 с.</p> <p>2. Трансформація міжнародних економічних відносин в епоху глобалізації : колективна монографія / кол. авт. ; за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. – 316 с.</p>
Без автора	Конфліктологія : підручник для студентів вищих навч. закладів / за ред. М. М. Герасіної, М. І. Панова. – Харків : Право, 2002. – 256 с.
Багатотомний документ	Новий тлумачний словник української мови : у 3-х т. / уклад. В. В. Яременко, О. М. Сліпушко ; за ред. О. А. Аматауні. – Київ : Аконт, 2007. – Т. 1. – 926 с.
Матеріали конференцій	Україна в політичній, економічній, правовій та інформаційній сферах: геостратегічні пріоритети : матеріали наукової конференції, 15 жовтня 2015 р. // М-во освіти і науки України. – Київ : Київський університет. – 290 с.
Словники	<p>1. Європейський Союз: економіка, політика, право : енцикл. слов. / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; [О. М. Андрєєва та ін. ; ред. кол. В. В. Копійка (голова) та ін.]. – Київ : Київський університет, 2011. – 367 с.</p> <p>2. Політологічний енциклопедичний словник / Л. М. Герасіна, В. Л. Погрібна, І. О. Поліщук та ін. ; за заг. ред. М. П. Требіна. – Харків : Право, 2015. – 816 с.</p>

1	2
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Кримінально-процесуальний кодекс України : за станом на 1 грудня 2005 року / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – Київ : Парлам. вид-во, 2006. – 207 с.</p> <p>2. Загальна декларація прав людини: прийнята і проголош. резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року // База даних "Законодавство України" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015.</p> <p>3. Конституція України : Закон України № 254к/96-ВР від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. 1996. – № 30. – Ст. 141.</p>
Дисертації та автореферати дисертацій	<p>1. Європейська політика сусідства як напрям зовнішньої політики Європейського Союзу : дис. ... канд. політ. наук : 23.00.04 / Вікторія Вікторівна Халаджи. – Київ, 2011. – 254 с.</p> <p>2. Байковський П. Б. Формування та механізми функціонування партійної системи Європейського Союзу : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.04 / П. Б. Байковський ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 2011. – 20 с.</p>
Стаття в журналі	<p>Коротков Д. С. Міжнародні неурядові організації: характер впливу на сучасні міжнародні відносини / Д. С. Коротков // Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. – 2022. – №3 (14). – С. 18–30.</p>
Електронні ресурси	<p>1. Васильєв Г. Ю. Міжнародна система: суб'єкти, відносини, норми [Електронний ресурс] / Г. Ю. Васильєв. – Режим доступу : https://cathedra.io.ua/s1220716.</p> <p>2. Глобальна та національна безпека : підручник [Електронний ресурс] / авт. кол. : В. І. Абрамов, Г. П. Ситник, В. Ф. Смолянчук та ін. – Київ : НАДУ, 2016. – 78 с. – Режим доступу : https://www.minregion.gov.ua/wpcontent/uploads/2017/11/Navchalniy-pos-ibnik-GPNB.pdf.</p> <p>3. Набі І. М. А. Функціональні особливості Вестфальського міжнародного порядку в теорії міжнародних відносин [Електронний ресурс] / І. М. А. Набі // Гілея : наук. вісник. – 2013. – № 78. – С. 373–376. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2013_78_114.</p> <p>4. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики : Закон України № 2091-VIII від 08.06.2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17.</p> <p>5. Chelini-Pont B. Is laïcité the civil religion of France? [Electronic resources] / B. Chelini-Pont. – 2010. – Access mode : https://hal.archives-ouvertes.fr/hal-01435838/document.</p>

Зміст

Вступ.....	3
1. Порядок організації виконання та захисту курсової роботи.....	6
2. Зміст і структура курсової роботи	12
3. Правила оформлення курсової роботи.....	20
Рекомендована література.....	26
Основна	26
Додаткова	26
Інформаційні ресурси	27
Додатки.....	28

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ ТА СВІТОВА ПОЛІТИКА

**Методичні рекомендації
до виконання курсової роботи
для студентів спеціальності
291 "Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії"
освітньої програми "Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії"
першого (бакалаврського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: **Кузь Олег Миколайович**
Коротков Дмитро Сергійович

Відповідальний за видання *О. М. Кузь*

Редактор *В. О. Дмитрієва*

Коректор *Н. В. Завгородня*

План 2023 р. Поз. № 188 ЕВ. Обсяг 33 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*